

SELMECI-SOPRONI DIÁKÉLET – VISSZAEMLEKEZÉSEK

Selmeci alma materünk exodusa és soproni letelepedése 100 éves jubileuma kapcsán a Soproni Egyetem Kiadó több kitűnő könyvet jelentetett meg még 2019-ben. Közülük Gál Péter József a. KVHZY könyvét ajánlom szakmatörténetünk után érdeklődő olvasók és kutatók figyelmébe.

A szerző, a 70-es években egymásra találó soproni–miskolci egyetemi hallgatók egyik meghatározó személyisége. A 80-as évek közepén elhatározta, hogy még élő, idős selmeci–soproni diáklövedeivel interjúkat készít. A személyes emlékeket alapos kutatómunkával egészítette ki. A könyvben megjelent nyilatkozatokat, tanulmányokat az emlékezők őszintesége, pontossága, hitelessége és bölcs humora jellemzi. A szerző műveltsége, tájékozottsága és az elődei megbecsülése is tükröződik könyv minden oldalán.

Gál Péter József és Szemerey Tamás több évtizedes barátsága, téma iránti elkötelezettsége a könyv gondos szerkesztési munkájában jelentkezett. A Soproni Egyetem Könyvtára és Levéltára információbázisa alapján Gál Péter József lábjegyzeteit *Homor Péter* levéltáros a legfrissebb adatokkal, a történelmi háttérre vonatkozó tömör megjegyzésekkel egészítette ki. A névmutatóval, levéltári adatokkal, bibliográfiával és online forrásokkal együtt a kiadvány a kutatók számára is forrásértékű.

A fényképmellékletek többsége ritkaság. Neves elődeinket általában név szerint azonosítva ismerhetjük fel a felvételeken.

A könyv három fejezetből áll. Az I. fejezet a selmeci „békeéveket” jellemzi. Szakmatörténeti szempontból kiemelt jelentőségűek a selmeci hagyományokat valóságban gyakorló elődeink hiteles visszaemlékezései. Például dr. *Mohi (Mayer) Rezső* bányamérnök Miskolci Egyetemen elhangzott két előadása most már olvasható is a könyvben. A selmeci hagyományokról és az 1964-es, Trianon utáni történelmi jelentőségű, *első selmeci szalamanderről* számolt be átélőként. Utóbbin még Selmecen végzett öregdiákok is részt vettek

Személyes élményeket olvasva ismerkedhetünk meg az első világháború előtti selmeci városi lakosság és a diákság olykor konfliktusokkal a tarkított, romantikus mindennapjaival. A Fritz család leányági leszármazottja, *Erdeyné Puskás Erzsébet* sorait olvasva egy selmeci polgárlány szemszögéből kapunk képet legendás városunk és alma materünk együttéléséről.

A II. fejezet elbeszéléseit olvasva a soproni áttelepülés és újrakezdés történelmi és hétköznapi életük át. Sopron polgárait és a világháború poklát túlélő „selmeci diákokat” a „leghűségesebb város” címig tartó események máig kihatóan – remélem, örökre – összekapcsolták. Az embertelen megpróbáltatások elviseléséhez elődeinknek erőt adott diákhagyományaink általános emberi értékeken nyugvó szellemisége.

Gál Péter József könyvéből a selmeci–soproni áttelepüléshez, az ágfalvi csatához, a soproni népszavazáshoz, királypucshoz fűződő és hétköznapijához tartozó személyes hallgatói élményeket is megismerhetjük. *Stefaits István* és *Ladányi Jenő* emlékei különösen gazdagok a történelmi események sodrásában élők sorsát bemutató, kutatók számára is új információkban.

A III. fejezet A soproni kiteljesedés címet kapta. Az első soproni balekfogadástól, valétabáltól, temetéstől kezdve a József Nádor Műgyűjtemény keretében eltöltött éveken át 1949-ig tartó időszakot ismerhetjük meg a visszaemlékezésekből.

A korszak egyik fontos feladata volt az első világháború egyénekre is kiható tragikus következményeinek a mérséklése. Az 1920-as diáksztrájk ebből és a soproni konszolidáció szempontjából is döntő fontosságú volt. *Dr. Székely Pál* jogász, akkori bányamérnök-hallgató Ifjúsági Kör elnökként vett részt ezekben az eseményekben. Beszámolója tartalmi és stílus szempontjából is az egyik legjelentősebb írás. Példamutató a történelmi háttér és az események világos leírása és a szerző szerénysége.

Sopron és az áttelepült egyetem kapcsolatának kiépítésében nagy szerepe volt *Thurner Mihály* polgármesternek. Egy életen át szolgálta szeretett városát és alma materünk fejlődését.

Boross György diákküldöttség tagjaként kérte a segítségét az áttelepült egyetemisták kezdeti elszigeteltségének feloldásához. Átérezve ennek jelentőségét első lépésként a polgármester felesége, a soproni leányklub elnöke már 1919 őszén 70 főiskolást hívott meg ötórás teára. Így indult el a soproni polgárság és hallgatóság közti példamutató, az 50-es években még általam is megtapasztalt, sajátos kapcsolatrendszerének kiépítése.

Böszörményi Nagy Károly, „Dzseki bácsi” könyvben közölte „vallomását” és a többi hallgató visszaemlékezéseit olvasva találunk számos, eddig nem ismert anekdotát is.

A jubileumi kötetnek nagy érdeme, hogy nem erdészcentrikus. Így a mai olvasó is átérezheti

mit jelent erdész, bányász és kohász elődeink közti emberi kapcsolatok selmeci szellemisége, egymás iránti, életen át tartó kölcsönös megbecsülése.

1958-ban végzett erdőmérnökként ehhez kapcsolódva jegyzem meg: személyes tapasztalataim szerint 1959-ig a selmeci–soproni történelmi karok itt-hon helytállt és külföldre távozott tanárai, diákjai mindennapjainak ez a mentalitás szerves része és a sorsfordító helyzetekben egyúttal a „túlélések” egyik alapvető tényezője volt.

Gál Péter József könyve az 1900-as évektől mai, fiatal korosztályok nemzedékeken átnyúló együttműködésének is jelképe. Trianon jubileumára megjelent kiadványok közt hiteles tartalmával, reprezentatív megjelenésével méltóan képviseli selmeci–soproni erdész-bányász-kohász közös szakmatörténelmünket.

Dr. Illyés Benjamin

